

Conf. univ. dr. **Adrian M. Truichici**

cercetător științific asociat
la Institutul de Cercetări Juridice
„Acad. Andrei Rădulescu”
al Academiei Române
avocat în Baroul București

Dr. Luiza Neagu

avocat
în Baroul București

DREPTUL PROPRIETĂȚII INTELLECTUALE JURISPRUDENȚA CURȚII DE JUSTIȚIE A UNIUNII EUROPENE

Universul Juridic

București

- 2017 -

Cuprins

CAPITOLUL I

COMPETENȚA JUDICIARĂ PENTRU LITIGIILE ÎN MATERIA PROPRIETĂȚII

INTELECTUALE	11
1. Competență judiciară pentru litigiile în materia proprietății intelectuale. Convenții încheiate de statele membre în domenii specifice. Convenția Benelux în materia proprietății intelectuale. Competență judiciară pentru litigiile referitoare la mărcile, desenele și modelele industriale Benelux.....	11

CAPITOLUL II

NOȚIUNI ȘI PRINCIPII APLICABILE ÎN MATERIA PROPRIETĂȚII INTELECTUALE

2. Articolul 99 din Regulamentul de procedură al Curții. Directiva 2008/95/CE. Articolul 5 alineatul (1). Noțiunea „terț”. Titularul unei mărci ulterioare	18
3. Contracte de achiziții publice. Specificații tehnice. Principiile egalității de tratament și nediscriminării. Obligația de transparență. Trimitere la produsul unei mărci comerciale. Aprecierea caracterului echivalent al produsului propus de un ofertant. Încetarea fabricării produsului de referință.....	22
4. Comunicare publică. Noțiunile „comunicare” și „public”. Distribuirea de programe de televiziune. Procedeu denumit al „introducerii directe”	27
5. Medicamente de uz uman. Certificat suplimentar de protecție. Regulamentul (CE) nr. 469/2009. Noțiunea „principiu activ”. Vaccin pneumococic conjugat. Legătură covalentă	31
6. Noțiunea „instanță națională” în sensul articolului 267 TFUE. Certificat suplimentar de protecție pentru medicamente. Durata de validitate a unui certificat. Perioadă maximă de exclusivitate. Noțiunea „prima autorizație de introducere pe piață în Uniune”	41
7. Protecția juridică a invențiilor biotehnologice. Activare prin partenogeneză a ovocitelor. Producere de celule stem embrionare umane. Brevetare. Excluderea „utilizărilor embrionilor umani în scopuri industriale sau comerciale”. Noțiunile „embrion uman” și „organism de natură să declanșeze procesul de dezvoltare a unei ființe umane”	45

CAPITOLUL III

DREPTUL DE AUTOR ȘI DREPTURILE CONEXE

8. Drept de autor și drepturi conexe. Dreptul de reproducere. Excepții și limitări. Copie privată. Compensație echitabilă. Finanțare suportată din bugetul general de stat. Admisibilitate. Condiții	50
9. Drept de autor și drepturi conexe. Noțiunea „comunicare publică”. Instalarea de televizoare de către operatorul unui centru de refacere pentru a permite pacienților să privească emisiuni televizate	56

Respect pentru oameni și cărți

10. Drept de autor și drepturi conexe. Drepturi de reproducere și de comunicare publică. Domeniu de aplicare. Cărți „indisponibile” care nu fac sau nu mai fac obiectul unei publicări. Reglementare națională care acordă unei societăți de gestiune colectivă exercitarea drepturilor de exploatare digitală în scopuri comerciale a cărților „indisponibile”. Presumpție legală privind acordul autorilor. Inexistența unui mecanism care să garanteze informarea efectivă și individualizată a autorilor.....64
11. Drept de autor și drepturi conexe. Protecția juridică a programelor pentru calculator. Revânzare „de ocazie” de copii ale unor programe pentru calculator sub licență pe suporturi fizice care nu sunt originale. Epuizarea dreptului de distribuție. Drept exclusiv de reproducere.....70
12. Drept de autor și drepturi conexe. Drept exclusiv de reproducere. Excepții și limitări. Excepția privind reprografia. Excepția privind copia privată. Cerința de coerență în aplicarea excepțiilor. Noțiunea „compensație echitabilă”. Perceperea unei remunerații cu titlu de compensație echitabilă pe imprimantele multifuncționale. Remunerație proporțională. Remunerație forfetară. Cumulul remunerațiilor forfetară și proporțională. Mod de calcul. Beneficiarii compensației echitabile. Autori și editori. Partituri78
13. Drept de autor și drepturi conexe. Societate informațională. Armonizarea anumitor aspecte ale dreptului de autor și drepturilor conexe. Comunicare publică. Noțiuni. Internet. Hiperlinkuri care dau acces la opere protejate, devenite accesibile pe un alt site internet fără autorizația titularului. Opere nepublicate încă de titular. Postarea unor astfel de linkuri în scopuri lucrative.....91
14. Drept de autor și drepturi conexe. Noțiunea „comunicare a unei opere către un public care este prezent în locul de proveniență a comunicării”. Difuzarea de opere muzicale în prezența publicului, fără plata către organismul de gestiune colectivă a drepturilor de autor, a remunerației corespunzătoare acestor drepturi. Încheierea de contracte de cesiune a drepturilor patrimoniale cu autorii operelor.....101
15. Drept de autor și drepturi conexe. Dreptul exclusiv de reproducere. Excepții și limitări. Excepția privind copia privată. Compensație echitabilă. Încheierea unor acorduri de drept privat pentru a stabili criteriile de scutire de la plata compensației echitabile. Rambursarea compensației care poate fi solicitată numai de utilizatorul final.....106
16. Drept de autor și drepturi conexe. Directiva 93/98/CEE. Durata protecției. Lipsa restabilirii protecției prin efectul Convenției de la Berna115

CAPITOLUL IV**DESENE SAU MODELE INDUSTRIALE121**

17. Desene sau modele industriale. Așa-zisa clauză „privind reparațiile”. Utilizarea de către un terț a unei mărci, fără acordul titularului, pentru piese de schimb sau accesorii pentru vehicule automobile identice cu produsele pentru care este înregistrată marca121

18. Desene sau modele industriale comunitare. Licență. Registrul desenelor sau modelelor industriale comunitare. Dreptul licențiatului de a introduce o acțiune în contrafacere în pofida neînscrisorii licenței în registru. Dreptul licențiatului de a introduce o acțiune în contrafacere pentru a obține repararea prejudiciului propriu126

CAPITOLUL V

MARCĂ132

19. Mărci. Anunțuri privind un terț care pot fi accesate pe internet. Utilizare neautorizată a mărcii. Anunțuri postate online fără știrea și fără consimțământul acestui terț sau menținute online în pofida opoziției acestuia. Acțiunea titularului mărcii împotriva terțului respectiv.....132
20. Marcă a Uniunii Europene. Obligația unei instanțe competente în domeniul mărcilor Uniunii Europene de a dispune printr-o ordonanță prin care i se interzice unui terț să continue acte de contrafacere. Lipsa unei cereri prin care să se urmărească obținerea unei asemenea ordonanțe. Noțiunea „motive temeinice” pentru a nu pronunța o astfel de interdicție. Noțiunea „compensație rezonabilă” pentru fapte săvârșite după data publicării unei cereri de înregistrare a unei mărci a Uniunii Europene și înaintea datei publicării înregistrării unei astfel de mărci139
21. Mărci. Noțiunea „caracter distinctiv dobândit prin utilizare”. Marcă tridimensională. Napolitană cu patru batoane învelite în ciocolată Kit Kat. Articolul 3 alineatul (1) litera e). Semn constituit în același timp din forma impusă chiar de natura produsului și din forma produsului necesară obținerii unui rezultat tehnic. Proces de fabricație inclus în rezultatul tehnic.....146
22. Marcă comunitară. Opoziția titularului mărcilor naționale și comunitare verbale și figurative care conțin elementele verbale „El Corte Inglés”. Risc de confuzie. Risc ca publicul vizat să realizeze o asociere cu o marcă care beneficiază de renume. Grad de similitudine necesar154
23. Mărci. Motive suplimentare de refuz sau de nulitate. Marcă verbală. Aceeași suită de litere ca într-o marcă anterioară. Adăugarea unei sintagme descriptive. Existența unui risc de confuzie162
24. Mărci. Internet. Ofertă de vânzare, pe o piață online destinată consumatorilor din Uniune, a unor produse de marcă destinate de titular vânzării în state terțe. Scoaterea ambalajului produselor menționate. Răspunderea operatorului pieței online. Directiva privind comerțul electronic. Ordine judecătorești adresate operatorului menționat. Directiva privind respectarea drepturilor de proprietate intelectuală.....170
25. Marcă a Uniunii Europene. Marcă figurativă. Opoziția titularului unei mărci anterioare. Dovada existenței, a valabilității și a domeniului de protecție ale mărcii anterioare. Luare în considerare de către camera de recurs a unui element de probă prezentat tardiv. Respingerea opoziției de către camera de recurs.....193
26. Mărci. Produse care poartă o marcă, puse în liberă circulație și plasate în regimul de suspendare a accizelor, fără consimțământul titularului mărcii. Dreptul titularului de a se opune acestei plasări. Noțiunea „utilizare în comerț”198

Respect pentru oameni și cărți

27. Marcă comunitară. Drept conferit de marca comunitară. Semne identice sau similare. Interzicerea utilizării. Risc de confuzie. Aprecieri. Luarea în considerare a utilizării unei alte limbi decât o limbă oficială a Uniunii Europene204
28. Marcă a Uniunii Europene. Marcă figurativă care conține elementul „CVTC”. Cereri de reînnoire formulate pentru o parte a produselor sau serviciilor pentru care este înregistrată marca. Termen suplimentar. Principiul securității juridice208
29. Mărci. Produse farmaceutice. Import paralel. Împărțirea piețelor. Necesitatea reambalării produsului care poartă marca. Produs farmaceutic introdus pe piața de export și pe piața de import de titularul mărcii cu aceleași tipuri de ambalaje.....215
30. Capacitatea formei unui produs de a fi înregistrată ca marcă. Înregistrarea unui semn tridimensional constituit din fața superioară și din două laturi ale unei cărămizi Lego. Identificarea caracteristicilor esențiale ale unui semn tridimensional. Semn constituit exclusiv din forma produsului necesară pentru obținerea unui rezultat tehnic219

CAPITOLUL VI

BREVET235

31. Medicamente brevetate. Certificat suplimentar de protecție. Durată. Noțiunea „data primei autorizații de introducere pe piață în Uniunea Europeană”. Luarea în considerare a datei deciziei de autorizare sau a datei de notificare a acestei decizii235
32. Brevet. Certificat suplimentar de protecție. Certificat acordat în conformitate cu legislația națională a unui stat membru înainte de aderarea la Uniunea Europeană. Interpretarea articolului 21 alineatul (2). Durata de validitate a certificatului. Adaptarea dreptului derivat care rezultă în mod direct din actul de aderare. Necompetența Curții.....239
33. Medicamente de uz uman. Certificat suplimentar de protecție. Condiții de obținere a acestui certificat. Medicamente care conțin, în parte sau în totalitate, același principiu activ. Introduceri pe piață succesive. Comercializare anterioară a unui principiu activ sub forma unui medicament cu principiu activ unic. Condiții de obținere a mai multor certificate pornind de la același brevet. Modificarea principiilor active dintr-un brevet de bază246
34. Mecanism specific. Importul unui produs farmaceutic brevetat. Obligația de notificare prealabilă253

CAPITOLUL VII

ÎNCĂLCAREA UNUI DREPT DE PROPRIETATE INTELECTUALĂ. CONTRAFACEREA263

35. Protecția juridică a bazelor de date. Baze de date. Hărți topografice. Independența elementelor care constituie o bază de date. Posibilitatea de separare a elementelor menționate fără afectarea valorii conținutului lor informativ. Luarea în considerare a finalității unei hărți topografice pentru utilizator263
36. Marcă comunitară. Licență. Registrul mărcilor comunitare. Dreptul licențiatului de a introduce o acțiune în contrafacere în pofida neînscriserii licenței în registru.....267

37. Directiva 2004/48/CE. Articolul 13 alineatul (1). Operă audiovizuală. Încălcare. Daune-interese. Modalități de calcul. Valoare forfetară. Prejudiciu moral. Incluziune	271
38. Competență judiciară în materie civilă și comercială. Noțiunea „materie delictuală și cvasidelictuală”. Armonizarea anumitor aspecte ale dreptului de autor și ale drepturilor conexe în societatea informațională. Dreptul de reproducere. Excepții și limitări. Reproducere pentru uz personal. Compensație echitabilă. Neplată. Incluziune eventuală în domeniul de aplicare a articolului 5 punctul 3 din Regulamentul (CE) nr. 44/2001	275
39. Protecția comunitară a soiurilor de plante. Regulamentul (CE) nr. 2100/94. Contrafacere. Remunerație echitabilă. Repararea prejudiciului suferit. Cheltuieli de judecată și cheltuieli extrajudiciare	282
40. Respectarea drepturilor de proprietate intelectuală. Noțiunea „intermediar ale cărui servicii sunt utilizate pentru a încălca un drept de proprietate intelectuală”. Locatar al unor hale comerciale care subînchiriază punctele de vânzare. Posibilitatea de a solicita pronunțarea unui ordin judecătoresc împotriva acestui locatar	293
41. Concurență. Acord de licență neexclusivă. Brevet. Lipsa contrafacerii. Obligație de plată a unei redevențe.....	298
42. Protecția comunitară a soiurilor de plante. Utilizarea de către agricultori a produsului recoltei în scop de înmulțire, fără autorizarea titularului. Obligația agricultorilor de a plăti o remunerație echitabilă pentru această utilizare. Termen în care trebuie să se plătească această remunerație pentru a putea beneficia de derogare. Contrafacere	305
43. Recunoașterea și executarea hotărârilor. Motive de refuz. Încălcarea ordinii publice a statului solicitat. Decizie care provine de la o instanță din alt stat membru, contrară dreptului Uniunii în materia mărcilor. Respectarea drepturilor de proprietate intelectuală	310
44. Încălcarea articolului 13 din Directiva 2004/48/CE. Calculul daunelor-interese. Reglementarea unui stat membru. Dublul valorii redevențelor datorate în mod normal.....	321
45. Acțiune referitoare la încălcarea unui drept de proprietate intelectuală. Dreptul la informare. Cerere de informații într-o procedură. Procedură legată de acțiunea care a condus la constatarea încălcării unui drept de proprietate intelectuală.....	326
46. Perioada de cinci ani care urmează înregistrării unei mărci a Uniunii Europene. Întinderea dreptului exclusiv acordat titularului. Interzicerea terților să utilizeze în comerț un semn identic sau similar cu marca sa.....	330
47. Drepturi de proprietate intelectuală. Cheltuieli de judecată. Onorarii de avocat. Rambursare forfetară. Quantumuri maxime. Costuri de consultanță tehnică. Rambursare. Condiție privind fapta culpabilă săvârșită de partea care a căzut în pretenții	334

Respect pentru oameni și cărți

CAPITOLUL VIII

OPOZIȚIA TITULARULUI MĂRCII	341
48. Cerere de înregistrare a mărcii verbale a Uniunii Europene English pink. Opoziția titularului mărcii verbale PINK LADY și al mărcilor figurative care cuprind elementele verbale „Pink Lady”. Respingerea opoziției. Dreptul unei instanțe competente în domeniul mărcilor Uniunii Europene. Reformare. Autoritate de lucru judecat	341
49. Cerere de înregistrare a unei mărci a Uniunii Europene. Procedură de opoziție. Marcă figurativă anterioară. Decăderea mărcii anterioare pe care se întemeia opoziția. Caducitatea mărcii anterioare. Data lipirii de efecte a mărcii.....	350

CAPITOLUL I COMPETENȚA JUDICIARĂ PENTRU LITIGIILE ÎN MATERIA PROPRIETĂȚII INTELECTUALE

1

Competență judiciară pentru litigiile în materia proprietății intelectuale. Convenții încheiate de statele membre în domenii specifice. Convenția Benelux în materia proprietății intelectuale. Competență judiciară pentru litigiile referitoare la mărcile, desenele și modelele industriale Benelux

Articolul 71 din Regulamentul (CE) nr. 44/2001 al Consiliului din 22 decembrie 2000 privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială, interpretat în lumina articolului 350 TFUE, nu se opune ca norma de competență judiciară pentru litigiile referitoare la mărcile, desenele și modelele industriale Benelux, prevăzută la articolul 4.6 din Convenția Benelux în materia proprietății intelectuale (mărci și desene sau modele industriale) din 25 februarie 2005, semnată la Haga de Regatul Belgiei, de Marele Ducat al Luxemburgului și de Regatul Țărilor de Jos, să fie aplicată acestor litigii.

 CJUE, Camera a doua, Hotărârea din 14 iulie 2016, cauza C-230/15

Tipul și obiectul

Cererea de decizie preliminară a fost formulată în cadrul unui litigiu între Brite Strike Technologies Inc., societate cu sediul în Plymouth, Massachusetts, Statele Unite ale Americii, pe de o parte, și Brite Strike Technologies SA, societate cu sediul în Luxemburg (Luxemburg), pe de altă parte, în legătură cu o cerere a Brite Strike Technologies Inc. prin care solicită anularea unei mărci deținute de Brite Strike Technologies SA și privește interpretarea articolului 22 punctul 4 și a articolului 71 din Regulamentul (CE) nr. 44/2001 al Consiliului din 22 decembrie 2000 privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială¹.

Litigiul principal și întrebările preliminare

Brite Strike Technologies SA este o societate cu sediul în Luxemburg, care face parte din rețeaua de distribuție de produse de iluminat tactic produse de societatea americană Brite Strike Technologies Inc.

La 4 februarie 2010, Brite Strike Technologies SA a depus semnul verbal „Brite Strike” în vederea înregistrării sale ca marcă Benelux.

¹ JO 2001, L 12, p. 1, Ediție specială, 19/vol. 3, p. 74.

Respect pentru oameni și cărți

Oficiul proprietății intelectuale (mărci și desene sau modele industriale) din Benelux, cu sediul la Haga (Țările de Jos), a efectuat această înregistrare.

La 21 septembrie 2012, Brite Strike Technologies Inc. a introdus o acțiune la rechtbank Den Haag¹ împotriva Brite Strike Technologies SA, prin care solicită anularea mărcii menționate, în aplicarea articolelor 2.4 și 2.28 din CBPI.

Prin obținerea înregistrării mărcii în discuție, Brite Strike Technologies SA ar fi acționat cu rea-credință. Cunoscând că semnul verbal „Brite Strike” era utilizat de Brite Strike Technologies Inc. în statele din Benelux, Brite Strike Technologies SA ar fi obținut înregistrarea acestui semn ca marcă Benelux cu singurul scop de a dobândi un drept exclusiv de utilizare a acestui semn și de a împiedica astfel societatea Brite Strike Technologies Inc. să continue să utilizeze ea însăși semnul menționat în Benelux.

Brite Strike Technologies SA a invocat o excepție de necompetență. În opinia sa, acțiunea ar fi trebuit să fie introdusă la Luxemburg, iar nu la Haga.

Rechtbank Den Haag constată că, dacă s-ar aplica norma de competență prevăzută la articolul 4.6 din CBPI, ar rezulta că el este necompetent pentru a judeca acest litigiu. Dacă, în schimb, ar prevala norma de competență prevăzută la articolul 22 punctul 4 din Regulamentul nr. 44/2001, el ar putea fi competent. Prin urmare, ar trebui să se examineze relația dintre Regulamentul nr. 44/2001 și CBPI.

În această privință, rechtbank Den Haag citează o hotărâre a Gerechtshof Den Haag² din 26 noiembrie 2013. La punctele 28-34 din această hotărâre, instanța menționată a considerat că, având în vedere că CBPI a fost încheiată după intrarea în vigoare a Regulamentului nr. 44/2001, norma de competență prevăzută la articolul 22 punctul 4 din acest regulament prevalează.

Problema relației dintre Regulamentul nr. 44/2001 și CBPI, apreciază însă rechtbank Den Haag, trebuie să fie înaintată Curții.

În aceste condiții, rechtbank Den Haag a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele **întrebări preliminare**:

„1) CBPI [pentru motivele indicate la punctele 28-34 din hotărârea Gerechtshof Den Haag din 26 noiembrie 2013 sau pentru alte motive] trebuie considerată o convenție ulterioară, astfel încât articolul 4.6 din aceasta nu poate fi considerat o normă specială, în sensul articolului 71 din Regulamentul nr. 44/2001?

În cazul unui răspuns afirmativ la această întrebare:

2) Din articolul 22 punctul 4 din Regulamentul nr. 44/2001 reiese că atât instanța belgiană, cât și cea olandeză și cea luxemburgheză au competență internațională pentru soluționarea litigiului?

3) În cazul unui răspuns negativ la cea de a doua întrebare, într-o cauză precum prezenta, cum trebuie să se determine dacă competența internațională revine instanței belgiene, celei olandeze sau celei luxemburghize? Pentru a determina astfel (mai precis) competența internațională, poate fi aplicat (totuși) articolul 4.6 din CBPI?”

¹ Tribunalul din Haga.

² Curtea de Apel din Haga.

Cu privire la întrebările preliminare

Cu privire la prima întrebare

Trebuie să se constate, de la bun început, că un litigiu precum cel dintre Brite Strike Technologies Inc. și Brite Strike Technologies SA poate intra atât în domeniul de aplicare al CBPI, cât și în cel al Regulamentului nr. 44/2001.

Astfel, pe de o parte, acest litigiu se referă la validitatea înregistrării unei mărci Benelux și, după cum reiese din decizia de trimitere, va trebui să fie soluționat în temeiul articolelor 2.4 și 2.28 din CBPI.

Pe de altă parte, din includerea „înregistrării sau a valabilității [...] mărcilor, a desenelor și a modelelor industriale [...]” în capitolul II secțiunea 6 din Regulamentul nr. 44/2001 decurge în mod necesar că validitatea înregistrării mărcilor face parte din „materia civilă și comercială” menționată la articolul 1 alineatul (1) din acest regulament.

Întrucât norma de competență judiciară enunțată la articolul 22 punctul 4 din Regulamentul nr. 44/2001 nu poate fi conciliată cu norma de competență judiciară expres prevăzută la articolul 4.6 din CBPI pentru litigiile referitoare la mărcile, desenele și modelele industriale Benelux, este necesar să se stabilească care dintre aceste două dispoziții este aplicabilă.

Acesta este contextul în care, prin intermediul primei întrebări formulate, instanța de trimitere solicită, în esență, să se stabilească dacă articolul 71 din Regulamentul nr. 44/2001 trebuie interpretat în sensul că se opune ca norma de competență judiciară pentru litigiile referitoare la mărcile, desenele și modelele industriale Benelux, prevăzută la articolul 4.6 din CBPI, să fie aplicată acestor litigii.

Articolul 71 din Regulamentul nr. 44/2001 făcea parte din capitolul VII al acestuia, intitulat „Relațiile cu alte instrumente”, și prevedea la alineatul (1) că acest regulament „nu aduce atingere convențiilor la care statele membre sunt parte și care reglementează competența, recunoașterea sau executarea hotărârilor în anumite chestiuni speciale”.

În pofida utilizării expresiei „convențiile la care statele membre sunt parte”, care sugerează că numai convențiile încheiate de toate statele membre intrau sub incidența articolului 71 menționat, din modul de redactare a alineatului (2) litera a) al acestuia reiese fără ambiguitate că printre convențiile avute în vedere se numărau și cele care nu fuseseră încheiate decât de anumite state membre.

Pe de altă parte, din interpretarea coroborată a articolelor 69 și 71 din Regulamentul nr. 44/2001 reiese că acest din urmă articol, al cărui mod de redactare foarte general tocmai a fost amintit, nu trebuie să fie interpretat în sensul că nu s-ar aplica în cazul convențiilor dintre mai multe state membre decât cu condiția ca una sau mai multe țări terțe să fie, de asemenea, părți la astfel de convenții.

Deși rezultă că relația dintre normele de competență judiciară prevăzute de Regulamentul nr. 44/2001 și cele cuprinse în anumite convenții era guvernată în favoarea acestor convenții de articolul 71 din Regulamentul nr. 44/2001, această dispoziție nu le dădea totuși posibilitatea statelor membre să introducă, prin încheierea unor noi convenții sau prin modificarea convențiilor deja în vigoare, norme care ar avea prioritate față de cele ale acestui regulament¹.

¹ Hotărârea din 4 mai 2010, *TNT Express Nederland*, C-533/08, EU:C:2010:243, punctul 38.

Respect pentru oameni și cărți

În acest context, trebuie amintit că articolul 71 din Regulamentul nr. 44/2001 a înlocuit articolul 57 din Convenția de la Bruxelles din 1968 privind competența judiciară și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială (JO 1972, L 299, p. 32, Ediție specială, 19/vol. 10, p. 3) care, în ceea ce privește convențiile privind anumite chestiuni speciale, a făcut trimitere la convențiile la care statele contractante „sunt sau vor fi” parte. Prin utilizarea termenilor „sau vor fi”, articolul 57 menționat preciza că normele din Convenția de la Bruxelles nu se opuneau aplicării unor norme diferite la care statele ar subscrie, în viitor, prin încheierea de convenții speciale. Acești termeni nu au fost reluați în articolul 71 din Regulamentul nr. 44/2001¹.

Limitarea domeniului de aplicare a articolului 71 din Regulamentul nr. 44/2001 reflectă jurisprudența constantă potrivit căreia, pe măsura instituirii unor norme comune, statele membre nu mai au dreptul să încheie acorduri internaționale care aduc atingere acestor norme².

Această limitare este valabilă și în ceea ce privește încheierea de către statele membre a unor acorduri între ele. Astfel, având în vedere supremația de care se bucură în general dreptul Uniunii față de convențiile încheiate între statele membre³, încheierea între statele membre a unor convenții care afectează norme comune ale Uniunii este în principiu interzisă.

În speță, trebuie să se examineze dacă CBPI este afectată de această limitare, ceea ce ar avea drept consecință neautorizarea de către articolul 71 din Regulamentul nr. 44/2001 a aplicării articolului 4.6 din CBPI în detrimentul articolului 22 punctul 4 din acest regulament.

În cadrul acestei examinări, este necesar să se țină seama de faptul că CBPI este un acord încheiat între Regatul Belgiei, Marele Ducat al Luxemburgului și Regatul Țărilor de Jos în cadrul uniunii lor regionale, Benelux.

Prin urmare, articolul 71 din Regulamentul nr. 44/2001 trebuie interpretat în lumina articolului 350 TFUE, care dispune că dreptul Uniunii nu împiedică existența și realizarea uniunii regionale amintite, în măsura în care obiectivele urmărite de aceasta nu sunt atinse prin aplicarea dreptului Uniunii.

După cum a precizat deja Curtea, această prevedere permite Regatului Belgiei, Marelui Ducat al Luxemburgului și Regatului Țărilor de Jos să mențină în vigoare, prin derogare de la normele Uniunii, normele care se aplică în cadrul uniunii lor regionale, în măsura în care această uniune regională este mai avansată în ceea ce privește funcționarea pieței interne⁴. Pentru ca o asemenea derogare să fie justificată, ea trebuie să fie, în plus, indispensabilă bunei funcționări a regimului Benelux⁵.

¹ Hotărârea din 4 mai 2010, *TNT Express Nederland*, C-533/08, EU:C:2010:243, punctele 37 și 38.

² Hotărârea din 4 mai 2010, *TNT Express Nederland*, C-533/08, EU:C:2010:243, punctul 38.

³ A se vedea în special Hotărârea din 27 septembrie 1988, *Matteucci*, 235/87, EU:C:1988:460, punctul 22 și jurisprudența citată.

⁴ A se vedea, în ceea ce privește articolul 233 CEE, al cărui text a fost reluat la articolul 306 CE și ulterior la articolul 350 TFUE, Hotărârea din 16 mai 1984, *Pakvries*, 105/83, EU:C:1984:178, punctul 11, și Hotărârea din 2 iulie 1996, *Comisia/Luxemburg*, C-473/93, EU:C:1996:263, punctul 42 JO 2009, L 78, p. 1.

⁵ Hotărârea din 11 august 1995, *Roders și alții*, C-367/93-C-377/93, EU:C:1995:261, punctul 25, precum și punctul 40.